

До

**членовете на научно жури,
определено с заповед № Р-5631/30.09.2026г.**

на Ректора на МУ-Пловдив

СТАНОВИЩЕ

От Доц. д-р Петър Божинов, дм

Катедра „ Обществено дентално здраве “

Факултет по дентална медицина, МУ – София

Относно процедура за защита на дисертационен труд на **Д-р Ивелина Тенкова Попова-Сотирова**, редовен докторант в к-ра „Социална медицина и обществено здраве“, ФОЗ; МУ-Пловдив; на тема *„Модели за ценообразуване и заплащане на дейностите в извънболничната дентална помощ“*, по докторска програма „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“, професионално направление 7.1. Медицина с научни ръководители : проф. д-р Нина Мусурлиева, дм и проф. Ралица Райчева, дм.

1. Описание на представените документи и материали по конкурса:

Представените документи и материали по конкурса отговарят на Правилника за прилагане Закона за развитие на академичния състав в РБ (ЗРАСРБ), както и Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Пловдив.

2. Представяне на докторонта (професионално и академично развитие):

Д-р Ивелина Тенкова Попова-Сотирова завършва Факултет по дентална медицина град Пловдив през 1992 г. Започва работа като ординатор през 1996 г. в ОСП-град Карлово. През 1996 г. открива собствена дентална практика в град Пловдив. От 01.04.2022 г. след успешно издържан конкурс е приета за асистент в катедра „Социална

медицина и обществено здраве“, Медицински университет – Пловдив. През 2025 г. придобива специалност „Обществено дентално здраве“.

3. Актуалност на тематиката:

Избраната тема е актуална и с голяма практическа значимост за денталната практика. Въпросът за финансирането и прозрачността на денталните услуги винаги е вълнувал обществото и денталните лекари. Според автора, съществува несъответствие между реалните разходи за предоставяне на дентална помощ и механизмите на нейното заплащане, ограничената връзка между качество и възнаграждение, както и необходимостта от по-голяма прозрачност и предвидимост за пациентите.

Авторът правилно разглежда ценообразуването не само като чисто икономически проблем, а в неговата връзка с организацията и управлението на здравната система, професионалната мотивация, достъпа до дентална помощ и интересите на пациентите.

Познаване на проблема:

Цялостното впечатление от предоставената ми за рецензиране работа, е че докторантката познава проблема, анализира и дискутира свободно отделни негови страни, както в литературния обзор, така и в анализа на резултатите. Авторът е представил обстоен литературен обзор, за който е използвал 93 литературни източника, от които 12 са на български език, 45 на английски и множество документи от нормативната база на нашето законодателство. Прави впечатление, че повечето източници са от последните 10г. Докторанта прави подробен сравнителен анализ на системите на финансиране в Европа, разглежда в детайли бюджетното, осигурителното и частно финансиране. Прави подробен SWOT анализ на Континенталния модел (Германия, Франция и Нидерландия), Скандинавския модел (Швеция и Дания), както и прави детайлен преглед на методите на ценообразуване, които съществуват- разходноориентиран, пазарно-ориентиран и стойностно базиран. Анализирана е ролята на НЗОК и частните осигурителни компании, както и различните механизми на заплащане на денталните дейности- по дейност, по капитация и DRG модела.

Авторът е дефинирал проблемите и предизвикателствата на текущата практика в България. Изводите, направени в следствие на анализа в литературния обзор са аргумент за настоящата разработка.

4. Характеристика и оценка на дисертационния труд и автореферата:

Дисертационният труд на д-р Ивелина Тенкова Попова-Сотирова на тема „Модели за ценообразуване и заплащане на дейностите в извънболничната дентална помощ“ представлява самостоятелно и актуално научно изследване, посветено на значим за здравната политика и практиката проблем – формирането на икономически обосновани, прозрачни и устойчиви механизми за ценообразуване и заплащане на денталните дейности. Структурата на дисертационния труд е логически изградена и подчинена на поставената научноизследователска цел. Последователно са разгледани теоретичните основи и съществуващите модели на финансиране и ценообразуване, методологията на собственото проучване, резултатите от изследванията сред пациенти и лекари по дентална медицина, проблемите на финансирането на денталната помощ, както и разработването на интегрирана система за ефективно ценообразуване и икономическо възнаграждение. Самостоятелно място е отделено на икономическата симулация, анализа на чувствителността и възможностите за дигитална интеграция на предложения модел. Материалът и методиката са с ясно дефинирана цел и задачи. Разработването на модела на ценообразуване и заплащане се аргументира върху анкетно проучване сред пациенти и анкетно проучване сред дентални лекари. Използвани са множество статистически методи за обосновка и визуализиране на резултатите, които следват поставените цели. Получените резултати позволяват на автора да приеме формулираните изследователски хипотези и да аргументира необходимостта от промяна в съществуващите механизми. В заключението на дисертацията се подчертава, че паралелното проучване сред пациенти и дентални лекари очертава дефицити, свързани с прозрачността на ценообразуването, покриването на реалните разходи и наличието на стимули за качество, като същевременно показва подкрепа за принципите на предложения модел.

Оценка на публикациите и участията в научни форуми, свързани с темата на дисертацията:

Докторантката представя пет публикации по темата като две от тях са в списания с импакт фактор.

Д-р Ивелина Тенкова Попова-Сотирова отговаря на минималните наукометрични изисквания в Правилника за академичното развитие на МУ-Пловдив.

Част от резултатите в дисертационния труд са представени и дискутирани пред широк кръг специалисти на различни научни форуми.

Заклучение

В заключение считам, че настоящият труд е прецизно реализирано, задълбочено проучване с теоретико-приложно значение. Той отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в РБ (ЗРАСРБ), както и Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Пловдив. Предвид на изложеното, предлагам на почитаемото научно жури да присъди на Д-р Ивелина Тенкова Попова-Сотирова ОНС „Доктор“ по докторска програма „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“, професионално направление 7.1. Медицина.

12.10.2026г.

Изготвил становището:

Доц. Д-р Петър Божинов

Залпено на основание
Чл. 5 §1, 6, 8° Регламент (ЕС) 2016/679